

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/69/2001

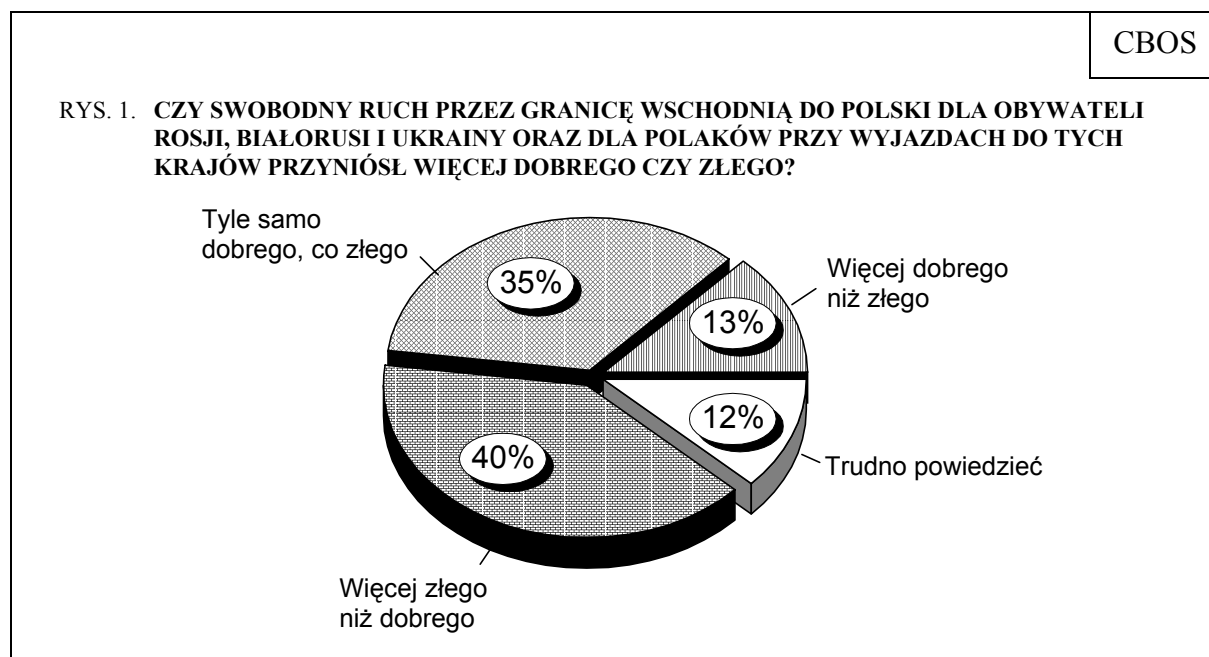
WIZY NA WSCHODNIEJ GRANICY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2001

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej wschodnia granica naszego kraju stanie się zewnętrzną granicą Unii. Powoduje to konieczność wprowadzenia obowiązku posiadania wiz przy przekraczaniu polskiej granicy przez obywateli krajów określonych w odpowiednich dokumentach unijnych. W związku z tym Polska już w roku ubiegłym wypowiedziała umowy o ruchu bezwizowym z azjatyckimi krajami b. ZSRR oraz Mołdową. W roku bieżącym przewidywane jest wypowiedzenie takich umów z Rosją i Białorusią, a w roku przyszłym z Ukrainą. Poruszyliśmy ten temat w majowym sondażu¹.

Zdaniem największej grupy badanych (40%), dotychczasowy swobodny ruch przez granicę wschodnią dla obywateli Białorusi, Rosji i Ukrainy oraz dla Polaków przy wyjazdach do tych krajów przyniósł więcej złego niż dobrego. Niewiele mniej osób uważa, iż pozytywne i negatywne się równoważą, natomiast rzadko występuje opinia o korzystnym bilansie.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (132) zrealizowano w dniach od 11 do 14 maja 2001 roku na liczącej 1032 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

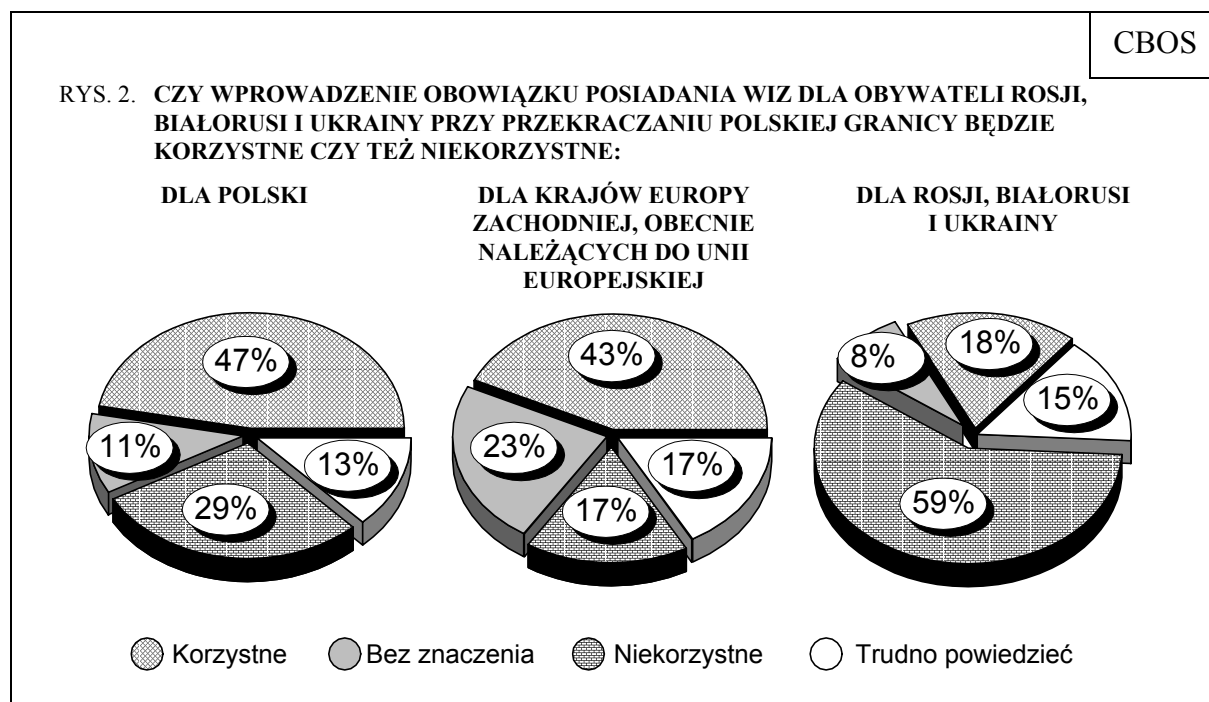
Stosunkowo lepszymi niż inni ocenami w tej sprawie wyróżniają się badani z wyższym wykształceniem, należący do kadry kierowniczej i inteligencji. Natomiast najbardziej krytyczni w ocenie bilansu strat i korzyści z ruchu bezwizowego na wschodniej granicy są uczniowie i studenci, podobnie jak ogół badanych z najmłodszej grupy wieku. Interesujące jest też, że najbardziej spolaryzowane opinie na ten temat mają respondenci pracujący na własny rachunek. Wśród nich co czwarty jest zdania, że bilans pozytywów i negatywów ruchu bezwizowego na granicy wschodniej wypada korzystnie, ale jednocześnie częstsze niż wśród ogółu badanych są opinie o przewadze negatywów. Wskazywaniu na przewagę negatywnych stron dotychczasowej sytuacji na granicy wschodniej sprzyjają również prawicowe poglądy polityczne.

Interesująco kształtują się zmiany opinii na ten temat w miarę upływu lat. Swobodny ruch przez granicę wschodnią był najbardziej negatywnie oceniany w pierwszych latach funkcjonowania takiego systemu. Następnie krytycyzm dość wyraźnie osłabł, częściej zaczęto wskazywać na bilans zrównoważony, a także na przewagę stron pozytywnych. W ostatnich latach natomiast obserwujemy wyraźny wzrost wskazań na równowagę dobrych i złych stron takiej sytuacji.

Tabela 1

Czy swobodny ruch przez granicę wschodnią przyniósł więcej dobrego czy złego?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XI 1994	VII 1998	V 2001
	w procentach		
Więcej dobrego niż złego	7	17	13
Tyle samo dobrego, co złego	24	28	35
Więcej złego niż dobrego	56	44	40
Trudno powiedzieć	13	11	12

Jak w związku z tym oceniane jest mające niebawem nastąpić wprowadzenie wiz przy przekraczaniu polskiej granicy? Dla kogo będzie ono korzystne, dla kogo zaś niekorzystne?

Najbardziej klarowne są opinie o skutkach tej operacji dla naszych wschodnich sąsiadów: większość badanych sądzi, że „uszczelnienie” wschodniej granicy Polski będzie dla nich niekorzystne. Przeważa natomiast opinia, że dla Polski będzie to korzystne, choć jest także dość znaczna grupa badanych, mająca w tej sprawie odmienne zdanie. Jeśli chodzi o skutki nowej polityki wizowej dla krajów obecnie należących do Unii Europejskiej, to najczęstsza jest opinia, że będzie to dla nich korzystne, ale duża część ankietowanych uważa, iż nie będzie to miało dla nich znaczenia.

Oceny korzyści dla Polski, płynących z „uszczelnienia” wschodniej granicy, w zasadzie nie zmieniły się od roku 1998, mimo że w tym czasie wzrosło przekonanie, o zrównoważeniu się dobrych i złych stron swobodnego ruchu przez tę granicę. Zmniejszyła się natomiast, choć w niewielkim stopniu, liczba badanych oceniająca to posunięcie jako niekorzystne dla naszych wschodnich sąsiadów. Tym samym obecnie skutki zniesienia ruchu bezwizowego nie są już tak często oceniane jako jednostronnie korzystne dla Polski.

Tabela 2

Czy wprowadzenie obowiązku posiadania wiz będzie:	Dla Polski		Dla krajów UE		Dla Białorusi, Rosji, Ukrainy*	
	VII 1998	V 2001	VII 1998	V 2001	VII 1998	V 2001
	w procentach					
- korzystne	44	47	48	43	11	18
- bez znaczenia	10	11	14	23	6	8
- niekorzystne	29	29	15	17	65	59
Trudno powiedzieć	18	13	23	17	18	15

* W roku 1998 pytanie brzmiało: *Czy „uszczelnienie” naszej wschodniej granicy będzie korzystne czy też niekorzystne dla: Polski; krajów Europy Zachodniej, obecnie należących do UE; dla krajów leżących za naszą wschodnią granicą?*

Obecnie bilans korzyści i strat mogących wyniknąć z wprowadzenia obowiązku posiadania wiz przy przekraczaniu wschodniej granicy Polski przedstawia się następująco²:

- korzystny dla Polski, a niekorzystny dla Białorusi, Rosji i Ukrainy 31%
- niekorzystny dla obu stron 20%
- korzystny dla obu stron 9%
- korzystny dla Białorusi, Rosji i Ukrainy, a niekorzystny dla Polski 6%
- dla Polski bez znaczenia, niekorzystny dla Białorusi, Rosji i Ukrainy 6%
- bez znaczenia dla obu stron 4%
- bez znaczenia dla Polski, natomiast korzystny dla Białorusi, Rosji i Ukrainy 2%
- dla Polski niekorzystny, a bez znaczenia dla Białorusi, Rosji i Ukrainy 1%

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

² Podajemy liczone od ogółu badanych opinie tych osób, które oceniły korzyści zarówno dla Polski, jak i dla Białorusi, Rosji i Ukrainy. Ponadto 10% ankietowanych powstrzymało się od oceny w stosunku do obydwu stron, 5% - od oceny w stosunku do państw sąsiednich, a 3% w stosunku do Polski.

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) sądzi, czy swobodny ruch przez granice wschodnią do Polski dla obywateli Rosji, Białorusi i Ukrainy oraz dla Polaków przy wyjazdach do tych krajów przyniósł więcej dobrego, czy złego? 1 - więcej dobrego niż złego; 2 - Tyle samo dobrego, co złego; 3 - więcej złego niż dobrego (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	35	40	12	1032
Płeć					
Mężczyźni	16	34	40	10	489
Kobiety	10	35	40	15	543
Wiek					
18-24 lat	5	43	43	9	147
25-34	10	33	48	9	182
35-44	18	36	38	8	208
45-54	20	32	40	8	202
55-64	11	31	43	16	113
65 lat i więcej	11	32	30	27	179
Miejsce zamieszkania					
Wies	11	32	42	15	385
Miasto do 20 tys.	15	35	41	10	116
20-100 tys.	14	33	41	12	197
101-500 tys.	15	33	37	10	214
501 tys. i więcej mieszk.	13	35	40	12	120
Wykształcenie					
Podstawowe	8	35	31	25	273
Zasadnicze zawodowe	12	31	49	8	291
Średnie	14	37	41	8	369
Wyższe	22	33	36	9	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	36	33	10	73
Prac. umysł. niż. szczebla	12	41	40	6	95
Pracownicy fiz.- umysł.	8	30	49	12	98
Robotnicy wykwalifikowani	16	40	35	8	76
Robotnicy niewykwalifik.	11	31	49	10	38
Rolnicy	19	36	39	6	51
Pracujący na własny rach.	26	20	46	8	38
Bierni zawodowo					
Renciści	13	26	41	19	105
Emeryci	12	36	33	19	204
Uczniowie i studenci	6	44	41	9	72
Bezrobotni	10	33	47	10	133
Gospodynie domowe i inni	12	33	36	19	47
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	14	40	38	7	169
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	13	31	48	8	97
sekt. pryw. poza rolnict.	16	32	40	12	178
prywatnym gosp. rolnym	15	36	37	11	77
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	11	32	41	16	136
276-399	18	25	45	12	124
400-549	7	36	46	11	206
550-799	15	32	40	12	151
Powyżej 799 zł	18	34	34	14	170
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	32	39	16	408
Średnie	11	36	43	10	418
Dobre	16	37	37	10	205
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	8	33	40	19	78
Raz w tygodniu	12	33	41	13	515
1-2 razy w miesiącu	11	40	40	9	158
Kilka razy w roku	17	34	37	12	171
W ogóle nie uczestniczy	16	33	41	10	106
Poglądy polityczne					
Lewica	16	38	37	9	328
Centrum	11	40	41	9	278
Prawica	14	22	54	10	201
Trudno powiedzieć	9	33	32	26	220